

Konvencija par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā

Hāgā, 1954.gada 14.maijā

Augstās līgumslēdzējas puses,

atzīstot, ka neseno bruņoto konfliktu laikā ir izpostītas daudzas kultūras vērtības un sakarā ar kara tehnikas attīstību aizvien pieaug šo vērtību iznīcināšanas briesmas;

pārliecībā, ka jebkuras tautas kultūras vērtību izpostīšana nozīmē visas cilvēces kultūras vērtību izpostīšanu, jo katra tauta sniedz savu ieguldījumu pasaules kultūrā;

uzskatot, ka ir svarīgi saglabāt kultūras mantojumu visām pasaules tautām un ir svarīgi, lai šis mantojums atrastos starptautiskā aizsardzībā;

ievērojot principus, kas nosaka ar kultūras vērtību aizsardzību bruņotu konfliktu laikā, kā tas noteikts 1899. un 1907. gada Hāgas Konvencijās un 1935. gada 15. aprīļa Vašingtonas Paktā;

uzskatot, ka šāda aizsardzība var būt efektīva vienīgi tad, ja tā ar valstu un starptautiska līmeņa pasākumiem tiek veidota miera laikā;

apņēmībā veikt visus iespējamus pasākumus kultūras vērtību aizsardzībai;

ir vienojušās par šādiem noteikumiem:

I. Vispārīgi noteikumi attiecībā uz aizsardzību

1. pants. Kultūras vērtību definīcija

Šajā konvencijā termins "kultūras vērtības", neraugoties uz to izcelsmi vai piederību, ietver:

a. kustamu vai nekustamu īpašumu, kam ir svarīga visu tautu kultūras mantojuma nozīme, piemēram, ar reliģiju saistītus vai nesaistītus arhitektūras, mākslas vai vēstures pieminekļus, arheoloģiskos izrakumus, ēku ansambļus ar vēsturisku vai māksliniecisku vērtību; mākslas darbus, manuskriptus, grāmatas un citus priekšmetus ar māksliniecisku, vēsturisku vai arheoloģisku vērtību; kā arī zinātniskas kolekcijas un svarīgas grāmatu vai arhīvu kolekcijas, vai augstākminēto vērtību reprodukciju kolekcijas;

b. ēkas, kuru galvenais un faktiskais mērķis ir aizsargāt vai eksponēt a) punktā noteiktās kultūras vērtības, piemēram, muzejus, lielas bibliotēkas un arhīvu depozitārijus, kā arī novietnes, kas bruņota konflikta gadījumā paredzētas a) punktā noteikto kultūras vērtību saglabāšanai;

c. centrus, kuros atrodas liels a) un b) punktā noteikto kultūras vērtību daudzums un kurus sauc par "pieminekļu centriem".

2. pants. Kultūras vērtību aizsardzība

Šajā konvencijā kultūras vērtību aizsargāšana nozīmē to aizsargāšanu un cieņu pret tām.

3. pants. Kultūras vērtību aizsargāšana

Augstās līgumslēdzējas puses apņemas miera laikā savlaicīgi sagatavoties savā teritorijā esošu kultūras vērtību aizsargāšanai pret sekām, kas paredzamas bruņota konflikta gadījumā, veicot tādus pasākumus, kādus tās uzskata par vajadzīgiem.

4. pants. Cieņa pret kultūras vērtībām

1. Augstās līgumslēdzējas puses apņemas cienīt kultūras vērtības, kas atrodas to teritorijā, kā arī citu augsto līgumslēdzēju pušu teritorijā, neļaut apieties ar šīm vērtībām, to tiešā tuvumā esošo apkārtni vai aizsargierīcēm tā, ka šīs darbības bruņota konflikta rezultātā varētu izraisīt šo vērtību iznīcināšanu vai sabojāšanu, kā arī atturēties no jebkādam karadarbības izpausmēm, kas vērstas pret šīm vērtībām.

2. No 1. punktā minētajiem pienākumiem var atkāpties tikai tad, ja šādam izņēmumam ir militārs iemesls, no kura nevar izvairīties.

3. Augstās līgumslēdzējas puses apņemas aizliegt, nepieļaut un, vajadzības gadījumā, pārtraukt jebkādas kultūras vērtību zādzības, izlaupīšanu un piesavināšanos, kā arī jebkādas vandālisma aktus, kas vērsti pret šīm vērtībām. Tās apņemas nerekvizēt citas augstās līgumslēdzējas puses teritorijā esošās kustamās kultūras vērtības.

4. Tās apņemas atturēties no jebkādu pret kultūras vērtībām vērstu represiju veikšanas.

5. Neviena augstā līgumslēdzēja puse nedrīkst izvairīties no šajā pantā izklāstīto prasību izpildes, aizbildinoties, ka kāda cita augstā līgumslēdzēja puse nav veikusi 3. pantā minētos kultūras vērtību aizsardzības pasākumus.

5. pants. Okupācija

1. Jebkurai augstajai līgumslēdzējai pusei, kas pilnībā vai daļēji okupējusi kādas citas augstās līgumslēdzējas puses teritoriju, pēc iespējas jāpalīdz okupētās valsts kompetentajām iestādēm aizsargāt un saglabāt šīs valsts kultūras vērtības.

2. Ja rodas vajadzība veikt pasākumus, lai saglabātu okupētā teritorijā esošas kultūras vērtības, kuras cietušas militāru operāciju dēļ, un valsts kompetentās iestādes nespēj veikt šādus pasākumus, okupētajai valstij savu iespēju robežās un ciešā saziņā ar šīm iestādēm jāveic steidzamākie pasākumi šo vērtību saglabāšanai.

3. Jebkurai augstajai līgumslēdzējai pusei, kuras valdību pretošanās kustības dalībnieki uzskata par likumīgu, ja iespējams, jāatgādina šiem dalībniekiem par pienākumu ievērot šīs konvencijas noteikumus par cieņas pilnu izturēšanos pret kultūras vērtībām.

6. pants. Kultūras vērtību marķēšana

Saskaņā ar 16. panta noteikumiem, kultūras vērtībai var būt īpaša atšķirības zīme, lai to varētu vieglāk atpazīt.

7. pants. Militāri pasākumi

1. Augstās līgumslēdzējas puses apņemas miera laikā ieviest savos militārajos reglamentos vai instrukcijās tādus noteikumus, kas var nodrošināt šīs konvencijas ievērošanu un veicināt savu bruņoto spēku personālā cieņas pilnu attieksmi pret jebkuras tautas kultūru un kultūras vērtībām.

2. Augstās līgumslēdzējas puses apņemas miera laikā plānot vai izveidot savos bruņotajos spēkos dienestus vai speciālistu personālsastāvu, kura mērķis būs nodrošināt cieņu pret kultūras vērtībām un sadarbību ar civilajām iestādēm, kas atbildīgas par to saglabāšanu.

II. Īpaša aizsardzība

8. pants. Īpašas aizsardzības noteikšana

1. Īpašu aizsardzību nosaka ierobežotam skaitam novietņu, kas paredzētas, lai bruņota konflikta gadījumā aizsargātu kustamās kultūras vērtības, vai centriem, kuros ir pieminekļi vai citas svarīgas kustamās kultūras vērtības, ja:

a. minētie objekti atrodas pienācīgā attālumā no lieliem rūpniecības centriem vai jebkāda svarīga militārā mērķa, pret ko varētu vērst uzbrukumu, piemēram, salīdzinoši svarīgas lidostas, raidstacijas, valsts aizsardzības iestādes, ostas vai dzelzceļa stacijas, vai galvenās sakaru līnijas;

b. tos neizmanto militāriem mērķiem.

2. Kustamo kultūras vērtību novietnei var noteikt īpašu aizsardzību neatkarīgi no tās atrašanās vietas, ja tā uzbūvēta tā, ka, visticamāk, bumbas nespēs radīt tai bojājumus.

3. Centrs, kurā ir pieminekļi, tiek uzskatīts par tādu, ko izmanto militāriem mērķiem, ja to lieto militārā personāla pārvietošanās vai materiāldaiļas pārvadāšanas mērķiem, to skaitā tranzītam. Tas pats attiecas uz jebkādiem pasākumiem, kas tieši saistīti ar šai centrā vai tā tuvumā veiktām militārām operācijām, militārā personālsastāva izvietošanu un militāro rūpniecību.

4. Ja šā panta 1.punktā minētās kultūras vērtības apsargā bruņoti uzraugi, kam ir dotas šādas pilnvaras, vai šo vērtību tuvumā uzturas policijas vienības, kuru uzdevums ir sabiedriskās kārtības uzturēšana, tad to nevar uzskatīt par izmantošanu militāriem mērķiem.

5. Ja šā panta 1.punktā minētās kultūras vērtības atrodas šai punktā definēto svarīgo militāro mērķu tuvumā, tām tomēr var noteikt īpašu aizsardzību, ja augstā līgumslēdzēja puse, kas pieprasa šādu aizsardzību, apņemas militāra konflikta gadījumā neizmantot šo objektu un, ja tā ir osta, dzelzceļa stacija vai lidosta, novirzīt no tās jebkādu transporta plūsmu. Šai gadījumā novirzīšana jāsaprot miera laikā.

6. Īpašu aizsardzību nosaka kultūras vērtībai, kas ierakstīta "Starptautiskajā īpaši aizsargājamo kultūras vērtību reģistrā". Šai reģistrā kultūras vērtību var iekļaut vienīgi saskaņā ar šīs konvencijas noteikumiem, kā arī šīs konvencijas izpildes noteikumiem.

9. pants. Īpašā aizsardzībā esošo

kultūras vērtību neaizskaramība

Augstās līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt īpašā aizsardzībā esošo kultūras vērtību neaizskaramību un atturēties no jebkādam karadarbības izpausmēm pret šīm vērtībām kopš brīža, kad tās ierakstītas starptautiskajā reģistrā, kā arī nelietot tās vai to apkārtni militāriem mērķiem, izņemot 8. panta 5. punktā minētajos gadījumos.

10. pants. Identifikācija un kontrole

Bruņota konflikta laikā īpaši aizsargājamas kultūras vērtības marķē ar īpašu atšķirības zīmi, kas aprakstīta 16. pantā, un ļauj veikt starptautisku kontroli, ko paredz šīs konvencijas izpildes noteikumi.

11. pants. Neaizskaramības statusa atņemšana

1. Ja kāda no augstajām līgumslēdzējām pusēm attiecībā uz jebkuru no īpaši aizsargājamo kultūras vērtību daļām pārkāpj 9. pantā izklāstītās saistības, pretējā puse ir atbrīvota no saistībām, ko uzliek attiecīgo vērtību neaizskaramības statuss tik ilgu laiku, kamēr šis pārkāpums netiek novērsts. Pretējā puse tāpat var prasīt, lai šie pārkāpumi pieņemamā laikā tiktu pārtraukti.

2. Izņemot šā panta 1.punktā minēto gadījumu, īpaši aizsargājamām kultūras vērtībām neaizskaramības statusu var atņemt tikai izņēmuma gadījumos, kad šādi liek rīkoties nenovēršama militāra vajadzība, un tikai uz tik ilgu laiku, kamēr pastāv šāda vajadzība. Šādu vajadzību var noteikt tikai divīzijas vai lielāka izmēra spēku komandieris. Ja vien apstākļi to ļauj, pretējā puse savlaicīgi jābrīdina par lēmumu atņemt neaizskaramības statusu.

3. Puse, kas atņem neaizskaramības statusu, pēc iespējas drīzāk rakstiski paziņo par to kultūras vērtību ģenerālkomisāram, kas darbojas saskaņā ar šīs konvencijas izpildes noteikumiem, norādot šādas rīcības iemeslus.

III. Kultūras vērtību pārvadāšana

12. pants. Pārvadājumi īpašā aizsardzībā

1. Pārvadājumiem, kas paredzēti vienīgi kultūras vērtību pārvietošanai vai nu kādas teritorijas robežās, vai uz kādu citu teritoriju, pēc attiecīgās augstās līgumslēdzējas puses lūguma saskaņā ar šīs konvencijas izpildes noteikumiem var piešķirt īpašu aizsardzību.

2. Pārvadājumus īpašā aizsardzībā saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem veic starptautiskā pārraudzībā, marķējot tos ar īpašu atšķirības zīmi, kas aprakstīta 16. pantā.

3. Augstās līgumslēdzējas puses atturas no jebkādiem karadarbības pasākumiem pret pārvadājumiem īpašā aizsardzībā.

13. pants. Pārvadājumi steidzamos gadījumos

1. Ja kāda augstā līgumslēdzēja puse uzskata, ka dažas kultūras vērtības jāpārved uz citu vietu, turklāt tas jādara tik steidzami, ka nav iespējams ievērot 12.pantā noteikto kārtību, it īpaši bruņota konflikta sākumā, tās pārvadājot, var lietot 16. pantā aprakstīto īpašo atšķirības zīmi, ja 12.pantā minētā neaizskaramības statusa prasība nav bijusi iesniegta un nav tikusi noraidīta. Ja vien iespējams, par šādu pārvadājumu būtu jāziņo pretējām pusēm. Tomēr transportu, ar ko pārvadā kultūras vērtības citas valsts teritorijā, nevar marķēt ar īpašu atšķirības zīmi, ja nav viennozīmīgi saņemts prasītais neaizskaramības statuss.

2. Augstās līgumslēdzējas puses iespēju robežās veic piesardzības pasākumus, lai izvairītos no karadarbības izpausmēm pret 1. punktā minēto transportu, uz kura ir īpaša atšķirības zīme.

14. pants. Imunitāte pret konfiskāciju,

aizturēšanu vai pārņemšanu kā trofeju

1.Imunitāti pret konfiskāciju, pārņemšanu kā trofeju vai aizturēšanu piešķir:

- a. kultūras vērtībām, kas atrodas 12. pantā vai 13. pantā paredzētajā aizsardzībā;
- b. transporta līdzekļiem, kurus izmanto vienīgi šādu kultūras vērtību pārvadājumiem.

2. Šis pants neierobežo tiesības apskatīt un pārmeklēt šīs vērtības.

IV. Personālsastāvs

15. pants. Personālsastāvs

Ciktāl tas nav pretrunā ar drošības interesēm, personālsastāvs, kam uzdots aizsargāt kultūras vērtības, šo vērtību interesēs jārespektē un, ja tas nonāk pretējās puses rokās, tam jāļauj turpināt veikt savus pienākumus, neraugoties uz to, vai kultūras vērtības, par kurām tas ir atbildīgs, ir nonākušas pretējās puses rokās vai nav.

V. Īpašā atšķirības zīme

16. pants. Konvencijas zīme

1. Īpašā konvencijas zīme ir vairoga formā, kas vērsts uz leju un ko krusteniski x formā aizpilda zili un balti laukumi (vairogs, kura apakšā ir zils četrstūris, kuram viena virsotne ir pavērsta pret vairoga augšdaļu, virs tās zils trijstūris, bet pārējais vairoga laukums ir aizpildīts ar diviem trijstūriem abās pusēs).

2. Šo zīmi var lietot saskaņā ar 17. pantā paredzētajiem nosacījumiem, vai nu vienu pašu, vai trīs reizes, izvietojot to trijstūra veidā (viens vairogs apakšā).

17. pants. Zīmes lietošana

1. Atšķirības zīmi, kas atkārtota trīs reizes, var lietot, lai apzīmētu vienīgi:

- a. īpaši aizsargājamas nekustamas kultūras vērtības;
- b. kultūras vērtību pārvadājumus saskaņā ar 12. un 13. panta noteikumiem;
- c. improvizētas novietnes, ko izveido saskaņā ar šīs konvencijas izpildes noteikumiem.

2. Atšķirības zīmi var lietot vienu pašu, lai apzīmētu vienīgi:

- a. kultūras vērtības, kas neatrodas īpašā aizsardzībā;
- b. personas, kas saskaņā ar šīs konvencijas izpildes noteikumiem ir atbildīgas par kontroles pienākumiem;
- c. personālsastāvu, kam uzdots aizsargāt kultūras vērtības;
- d. identitātes kartes, kas minētas šīs konvencijas izpildes noteikumos.

3. Bruņota konflikta laikā aizliegts lietot atšķirības zīmi gadījumos, kas nav minēti šā panta iepriekšējos punktos, kā arī aizliegts lietot jebkādu zīmi, kas līdzinās minētajai atšķirības zīmei.

4. Ar atšķirības zīmi nedrīkst marķēt nevienu nekustamu kultūras vērtību, ja uz tās vienlaicīgi nav parādīta atļauja ar atbilstošu augstās līgumslēdzējas puses kompetentās iestādes datumu un parakstu.

VI. Konvencijas piemērošanas joma

18. pants. Konvencijas piemērošana

1. Papildus noteikumiem, kas stājas spēkā miera laikā, šo konvenciju piemēro arī kara vai jebkura cita bruņota konflikta pasludināšanas gadījumā, kas var izcelties divu vai vairāku augsto līgumslēdzēju pušu starpā, pat tad, ja karastāvokli viena vai vairākas no šīm pusēm neatzīst.
2. Konvenciju piemēro arī visos gadījumos, kad kādas augstās līgumslēdzējas puses teritorija ir pilnībā vai daļēji okupēta, pat ja minētā okupācija neizraisa bruņotu pretestību.
3. Ja viena no konfliktā iesaistītajām valstīm nav šīs konvencijas dalībniece, tām valstīm, kas ir šīs konvencijas dalībnieces, tomēr savstarpējās attiecībās šī konvencija ir saistoša. Tās ievēro šo konvenciju arī attiecībā uz minēto valsti, ja pēdējā ir paziņojusi, ka tā pieņem konvencijas noteikumus un ievēro tos.

19. pants. Konflikti, kas nav

starptautiska rakstura konflikti

1. Gadījumā, ja kādas augstās līgumslēdzējas puses teritorijā izceļas bruņots konflikts, kas nav starptautiska rakstura konflikts, visām konfliktā iesaistītajām pusēm ir jāievēro vismaz tie šīs konvencijas noteikumi, kas attiecas uz cieņu pret kultūras vērtībām.
2. Konfliktā iesaistītās puses cenšas ar īpašiem nolīgumiem ieviest visus pārējos konvencijas noteikumus vai to daļu.
3. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija var piedāvāt savu palīdzību konfliktā iesaistītajām pusēm.
4. Iepriekš minēto noteikumu piemērošana nemaina konfliktā iesaistīto pušu juridisko statusu.

VII. Konvencijas izpilde

20. pants. Konvencijas izpildes noteikumi

Kārtība, kādā piemērojama šī konvencija, izklāstīta tās izpildes noteikumos, kas ir šīs konvencijas neatņemama sastāvdaļa.

21. pants. Aizstāvošās valstis

Šo konvenciju un tās izpildes noteikumus piemēro, sadarbojoties ar aizstāvošajām valstīm, kas ir atbildīgas par konfliktā iesaistīto pušu interešu aizsardzību.

22. pants. Mierizlīguma procedūra

1. Aizstāvošās valstis darbojas kā starpnieces visos gadījumos, kad tās uzskata, ka tas var nākt par labu kultūras vērtībām, jo sevišķi tad, kad konfliktā iesaistītās puses nespēj vienoties par šīs konvencijas noteikumu vai šīs konvencijas izpildes noteikumu piemērošanu vai interpretāciju.
2. Šai nolūkā katra no aizstāvošajām valstīm vai nu pēc kādas no pušu aicinājuma, vai ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektora aicinājuma, vai pēc pašas iniciatīvas var ierosināt konfliktā iesaistīto pušu pārstāvju tikšanos, it īpaši par kultūras mantojuma aizsardzību atbildīgo iestāžu tikšanos, ja to uzskata par vajadzīgu, piemēroti izraudzītā neitrālā teritorijā. Saņemot šādu ierosinājumu, konfliktā iesaistītās puses nedrīkst to ignorēt. Aizstāvošās valstis piedāvā konfliktā iesaistītajām pusēm apstiprināt personu, kas pieder kādai neitrālai valstij, vai personu, ko ieceļ ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors. Šo personu uzaicina vadīt šādu tikšanos.

23. pants. UNESCO palīdzība

1. Augstās līgumslēdzējas puses var aicināt ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizāciju sniegt tehnisku palīdzību to kultūras vērtību aizsardzības nodrošināšanai vai saistībā ar jebkuru citu problēmu, kas rodas, piemērojot šo konvenciju vai tās izpildes noteikumus. Organizācija piešķir palīdzību savas darbības programmas un līdzekļu robežās.

2. Organizācijai ir tiesības pēc savas ierosmes konkrētā jautājumā sniegt priekšlikumus augstajām līgumslēdzējām pusēm.

24. pants. Īpaši nolīgumi

1. Augstās līgumslēdzējas puses var noslēgt īpašus nolīgumus visos jautājumos, kurus tās uzskata par risināmiem atsevišķi.

2. Nedrīkst noslēgt nevienu īpašu nolīgumu, kurš mazinātu šai konvencijā paredzēto kultūras vērtību aizsardzību, kā arī to aizsardzībā iesaistītā personālsastāva aizsardzību.

25. pants. Konvencijas izplatīšana

Augstās līgumslēdzējas puses apņemas miera laikā un bruņota konflikta laikā izplatīt šīs konvencijas un tās izpildes noteikumu tekstu savās valstīs cik plaši vien iespējams. Tās jo sevišķi apņemas iekļaut šās konvencijas teksta apguvi militārajās un, ja iespējams, arī civilajās mācību programmās, lai tās principi būtu zināmi visiem iedzīvotājiem, it īpaši bruņotajiem spēkiem un personālsastāvam, kam uzdots aizsargāt kultūras vērtības.

26. pants. Tulkojumi un ziņojumi

1. Augstās līgumslēdzējas puses ar ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektora starpniecību nosūta cita citai šīs konvencijas un tās izpildes noteikumu oficiālos tulkojumus.

2. Turklāt vismaz reizi četros gados tās nosūta ģenerāldirektoram ziņojumu, kurā iekļauj visu informāciju, ko tās uzskata par piemērotu, attiecībā uz visiem pasākumiem, ko to attiecīgās administrācijas veikušas, sagatavojušas vai paredzējušas veikt, lai izpildītu šīs konvencijas un tās izpildes noteikumu prasības.

27. pants. Sapulces

1. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors ar organizācijas padomes apstiprinājumu var sasaukt augsto līgumslēdzēju pušu pārstāvju sapulces. Viņam jāsauc šāda sapulce, ja to pieprasa vismaz viena piektā daļa no augstajām līgumslēdzējām pusēm.

2. Neskarot citas funkcijai, ko šai sapulcei jāveic saskaņā ar šo konvenciju un tās izpildes noteikumiem, sapulces mērķis ir aplūkot problēmas, kas saistītas ar konvencijas un tās izpildes noteikumu piemērošanu, un sniegt ieteikumus attiecībā uz tām.

3. Sapulce saskaņā ar 39. panta noteikumiem var pāriet pie konvencijas un tās izpildes noteikumu pārskatīšanas, ja tajā piedalās lielākā augsto līgumslēdzēju pušu daļa.

28. pants. Sankcijas

1. Augstās līgumslēdzējas puses apņemas savu krimināltiesību sistēmas ietvaros veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai ierosinātu krimināllietu pret personām, lai kāda arī būtu to valstiskā piederība, kuras veic šās konvencijas pārkāpumus vai dod pavēli pārkāpt to, un piemērotu šīm personām soda vai disciplināras sankcijas.

Noslēguma noteikumi

29. pants. Valodas

1. Šī konvencija ir sastādīta angļu, franču, krievu un spāņu valodā, un visiem četriem tekstiem ir vienāds spēks.
2. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija liks veikt šīs konvencijas tulkojumus citās vispārējā kongresa oficiālajās valodās.

30. pants. Parakstīšana

Šī konvencija ir datēta ar 1954. gada 14. maiju un līdz 1954. gada 31. decembrim to parakstīt aicinātas visas valstis, kas piedalījās konferencē, kura notika Hāgā no 1954. gada 21. aprīļa līdz 1954. gada 14. maijam.

31. pants. Ratifikācija

1. Šī konvencija visām valstīm, kas to parakstījušas, jāratificē saskaņā ar savām attiecīgajām konstitucionālajām procedūrām.
2. Ratifikācijas dokumenti jāiesniedz ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram.

32. pants. Pievienošanās

No šīs konvencijas spēkā stāšanās dienas tai varēs pievienoties visas 30. pantā minētās valstis, kas to nav parakstījušas, kā arī jebkura cita valsts, ko uzaicinājusi pievienoties ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas padome. Pievienošanos veic, iesniedzot ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram pievienošanās dokumentu.

33. pants. Stāšanās spēkā

1. Šī konvencija stājas spēkā trīs mēnešu laikā pēc piecu ratifikācijas dokumentu iesniegšanas.
2. Pēc tam katrai augstajai līgumslēdzējai pusei tā stājas spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad tā iesniegusi ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu.
3. Situācijās, kas minētas 18. un 19. pantā, ratifikācija vai pievienošanās stājas spēkā uzreiz, kad vai nu pirms karadarbības vai okupācijas sākuma, vai pēc tam konfliktā iesaistītās puses iesniegušas attiecīgos dokumentus. Šādos gadījumos ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors nosūta 38. pantā minētos ziņojumus cik ātri vien iespējams.

34. pants. Faktiskā piemērošana

1. Katra konvencijas dalībiece konvencijas spēkā stāšanās dienā veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu tās faktisko stāšanos spēkā sešu mēnešu laikā pēc stāšanās spēkā.
2. Šis periods ir seši mēneši no ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu iesniegšanas dienas tām valstīm, kas iesniegušas savu ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu pēc konvencijas spēkā stāšanās datuma.

35. pants. Teritorijas, uz kurām attiecas konvencija

Jebkura augstā līgumslēdzēja puse ratifikācijas vai pievienošanās laikā vai jebkurā laikā pēc tam var paziņot ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram, ka šīs konvencijas darbība attiecas uz visām vai kādu no teritorijām, par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga. Minētais paziņojums stājas spēkā trīs mēnešus pēc tā saņemšanas dienas.

36. pants. Saistība ar iepriekšējām konvencijām

1. Attiecībās starp valstīm, kurām ir saistoša Hāgas Konvencija par sauszemes kara likumiem un paražām (IV) un Konvencija par jūras bombardēšanu kara laikā (IX), kas pieņemtas attiecīgi 1899. gada 29. jūlijā un 1907. gada 18. oktobrī, un kuras ir arī šīs konvencijas dalībnieces, šī konvencija papildina iepriekšminēto konvenciju (IX) un iepriekšminētās konvencijas (IV) pielikumu noteikumus, un ar tās 16. pantā aprakstīto zīmi aizstāj konvencijas (IX) 5. pantā minēto zīmi tajos gadījumos, kuros šī konvencija un tās izpildes noteikumi paredz lietot šo īpašo atšķirības zīmi.

2. Attiecībās starp valstīm, kurām ir saistošs 1935. gada 15. aprīļa Vašingtonas Pakts par mākslas un zinātņu iestāžu un vēstures pieminekļu aizsardzību (Rēriha pakts) un kuras ir arī šīs konvencijas dalībnieces, šī konvencija papildina Rēriha pakta, un ar tās 16. pantā aprakstīto zīmi aizstāj pakta III pantā aprakstīto īpašo atšķirības karogu tajos gadījumos, kuros šī konvencija un tās izpildes noteikumi paredz lietot šo īpašo atšķirības zīmi.

37. pants. Izstāšanās no konvencijas

1. Jebkura augstā līgumslēdzēja puse var izstāties no šīs konvencijas vai nu pati, vai jebkuras tās teritorijas vārdā, par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga.

2. Par izstāšanos paziņo ar rakstisku dokumentu, ko iesniedz ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram.

3. Izstāšanās stājas spēkā gadu pēc izstāšanās dokumenta saņemšanas. Ja tomēr šai laikā puse, kas vēlas izstāties, ir iesaistīta bruņotā konfliktā, izstāšanās nestājas spēkā līdz karadarbības beigām vai, jebkurā gadījumā, ne ātrāk kā pirms kultūras vērtību repatriācijas pasākumu beigām.

38. pants. Paziņojumi

ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors ziņo 30. un 32. pantā minētajām valstīm un ANO par 31., 32. un 39. pantā paredzēto ratifikācijas, pievienošanās vai apstiprināšanas dokumentu iesniegšanu, kā arī par 35., 37. un 39. pantā paredzētajiem paziņojumiem un izstāšanos.

39. pants. Konvencijas un tās izpildes

noteikumu pārskatīšana

1. Jebkura augstā līgumslēdzēja puse var ierosināt šīs konvencijas un tās izpildes noteikumu grozījumus. Ierosinātā grozījuma tekstu nosūta ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram, kurš to pārsūta katrai augstajai līgumslēdzējai pusei, lūdzot četru mēnešu laikā sniegt atbildi un paziņot, vai:

a. tā vēlas sasaukt apspriedi, lai apsvērtu ierosināto grozījumu; vai

b. tā piekrīt ierosinātajam grozījumam bez apspriedes sasaukšanas; vai

c. tā uzskata, ka ierosinātais grozījums noraidāms bez apspriedes sasaukšanas.

2. Ģenerāldirektors pārsūta saskaņā ar šā panta 1. punktu saņemtās atbildes visām augstajām līgumslēdzējām pusēm.

3. Ja visas augstās līgumslēdzējas puses, kas noteiktajā termiņā ir sniegušas ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram savu atzinumu saskaņā ar šī panta 1. punkta b) apakšpunktu, dara viņam zināmu savu piekrišanu ierosinātajam grozījumam bez apspriedes sasaukšanas, ģenerāldirektors ziņo par viņu lēmumu saskaņā ar 38. pantu. Grozījums visām augstajām līgumslēdzējām pusēm stājas spēkā deviņdesmit dienas pēc šī paziņojuma sniegšanas.

4. Ja to pieprasa vairāk nekā viena trešdaļa no augstajām līgumslēdzējām pusēm, ģenerāldirektors sasauc augsto līgumslēdzēju pušu apspriedi, lai apsvērtu ierosināto grozījumu.

5. Konvencijas un tās izpildes noteikumu grozījumi, ko izdara saskaņā ar iepriekšējā punkta noteikumiem, stājas spēkā vienīgi tad, ja visas apspriedē klātesošās augstās līgumslēdzējas puses ir tos vienbalsīgi pieņēmušas un apstiprinājušas.

6. Konvencijas un tās izpildes noteikumu grozījumus, kurus izdara 4. un 5. pantā minētajā apspriedē, augstās līgumslēdzējas puses apstiprina, iesniedzot par to oficiālu dokumentu ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram.

7. Pēc tam, kad stājušies spēkā konvencijas un tās izpildes noteikumu grozījumi, iespējams ratificēt vai pievienoties tikai šim grozītajam konvencijas un tās izpildes noteikumu tekstam.

40. pants. Reģistrācija

Saskaņā ar ANO Hartas 102. pantu šo konvenciju pēc ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektora pieprasījuma reģistrē ANO Sekretariātā.

Pārliecībā par iepriekšminēto, zemāk parakstījušies attiecīgi pilnvarotie pārstāvji ir parakstījuši šo konvenciju.

Hāgā, 1954. gada maija četrpadsmitajā dienā, vienā eksemplārā, kas glabāsies ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas arhīvā un kura apstiprinātās pareizās kopijas tiks izsniegtas visām 30. un 32. pantā minētajām valstīm, kā arī ANO.

Konvencijas par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā izpildes noteikumi

I nodaļa: Kontrole

1. pants. Starptautisks personu saraksts

Pēc konvencijas stāšanās spēkā ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors sastāda starptautisku sarakstu, kurā iekļautas visas personas, kuras kā kvalificētas kultūras vērtību ģenerālkomisāra funkciju izpildei iecēlušas augstās līgumslēdzējas puses. Pēc ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektora iniciatīvas šo sarakstu uz augsto līgumslēdzēju pušu izteikto pieprasījumu pamata laiku pa laikam pārskata.

2. pants. Kontrole

Tiklīdz kāda no augstajām līgumslēdzējām pusēm iesaistās bruņotā konfliktā, uz kuru attiecas konvencijas 18. pants:

- a. tā ieeļ savā teritorijā esošo kultūras vērtību pārstāvi; ja šis konflikts ir citas teritorijas okupācija, tā ieeļ īpašu minētajā teritorijā esošo kultūras vērtību pārstāvi;
- b. aizsargājošā valsts, kas darbojas katras ar augsto līgumslēdzēju pusi konfliktā iesaistītās puses vārdā, ieeļ delegātus, kurus augstajai līgumslēdzējai pusei delegē saskaņā ar tālāk sniegto 3. pantu;
- c. Kultūras vērtību ģenerālkomisāru šādai augstajai līgumslēdzējai pusei ieeļ saskaņā ar 4. pantu.

3. pants. Aizsargājošo valstu delegātu ieeļšana

Aizsargājošā valsts izraugās delegātus no sava diplomātiskā vai konsulārā personāla vidus vai no citu personu vidus, ja tam piekrīt puse, kurai tie tiks delegēti.

4. pants. Ģenerālkomisāra ieeļšana

1. Kultūras vērtību ģenerālkomisāru izraugās no starptautiskā personu saraksta, saņemot kopīgu piekrišanu gan no puses, kurai viņš tiks akreditēts, gan aizsargājošajām valstīm, kas darbojas konfliktējošo pušu vārdā.
2. Ja pusēm neizdodas panākt vienošanos triju nedēļu laikā no brīža, kad par šo jautājumu tiek risinātas pārrunas, tās lūdz Starptautiskās justīcijas tiesas priekšsēdētāju ieeļt ģenerālkomisāru, kas neuzsāk pildīt savus pienākumus, līdz puses, kurām viņš ir delegēts, apstiprina viņa ieeļšanu.

5. pants. Delegātu funkcijas

Aizsargājošo valstu delegāti ziņo par konvencijas pārkāpumiem un, ja tam piekrīt puse, kurai tie ir delegēti, izmeklē apstākļus, kādos notikuši šie pārkāpumi, un uz vietas veic pasākumus, prasot pārtraukt šos pārtraukumus, vajadzības gadījumā par šiem pārkāpumiem ziņojot ģenerālkomisāram. Tie ziņo viņam par savu darbību.

6. pants. Ģenerālkomisāra funkcijas

1. Kultūras vērtību ģenerālkomisārs risina visus jautājumus, kas tam iesniegti par konvencijas piemērošanu, sazinoties ar tās puses pārstāvi, kurai viņš ir akreditēts, kā arī attiecīgajiem delegātiem.
2. Viņš ir pilnvarots pieņemt lēmumu un ieeļt pārstāvjus gadījumos, kas noteikti šajos noteikumos.
3. Viņam ir tiesības likt veikt izmeklēšanu vai veikt to pašam, ja tam piekrīt puse, kurai viņš ir akreditēts.
4. Viņš var iesniegt konfliktējošajām pusēm vai tās aizstāvošajām valstīm jebkurus pieprasījumus, ko attiecībā uz konvencijas piemērošanu viņš uzskata par piemērotiem.
5. Viņš var sastādīt tādus ziņojumus, kādi var būt vajadzīgi attiecībā uz konvencijas piemērošanu, kā arī nosūtīt tos attiecīgajām pusēm un tās aizstāvošajām valstīm. Viņš nosūta kopijas ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram, kurš var izmantot tikai tajās ietverto tehnisko informāciju.
6. Ja nav aizstāvošās valsts, ģenerālkomisārs veic aizstāvošās valsts funkcijas, kas izklāstītas konvencijas 21. un 22. pantā.

7. pants. Inspektori un eksperti

1. Kad kultūras vērtību ģenerālkomisārs uzskata par vajadzīgu, vai nu pēc attiecīgo delegātu pieprasījuma, vai konsultējoties ar viņiem, viņš var ierosināt pusei, kurai viņš ir apstiprināts, apstiprināt kultūras vērtību inspektoru, kuram tiks uzdots īpašs uzdevums. Inspektors ir atbildīgs vienīgi ģenerālkomisāra priekšā.

2. Ģenerālkomisārs, delegāti un inspektori var vērsties pie ekspertiem, kurus arī ierosina iepriekšējā punktā minētās puses apstiprinājumam.

8. pants. Kontroles uzdevuma veikšana

Kultūras vērtību ģenerālkomisārs, aizsargājošo valstu delegāti, inspektori un eksperti nekādā ziņā nepārkāpj tiem piešķirtās pilnvaras. Viņi jo sevišķi ņem vērā augstās līgumslēdzējas puses drošības apsvērumus, kurai viņi ir akreditēti, un jebkuros apstākļos rīkojas saskaņā ar militārās situācijas prasībām, kuras viņiem paziņo augstā līgumslēdzēja puse.

9. pants. Aizstāvošo valstu aizstājēji

Ja kāda no konfliktā iesaistītajām pusēm negūst nekādu labumu no aizstāvošās valsts darbības vai pārstāj gūt šādu labumu, tad var lūgt, lai kāda neitrāla valsts uzņemās aizstāvošās valsts funkcijas un saskaņā ar 4. pantā izklāstīto kārtību ieceļ kultūras vērtību ģenerālkomisāru. Šādi iecelts ģenerālkomisārs vajadzības gadījumā uztic inspektoriem šajos noteikumos izklāstītās delegātu funkcijas.

10. pants. Izdevumi

Ar kultūras vērtību ģenerālkomisāra, inspektoru un ekspertu atalgojumu un darbu saistītos izdevumus sedz puse, kurai viņi ir deleģēti. Ar aizsargājošo valstu delegātu atalgojumu un viņu darbu saistītos izdevumus sedz saskaņā ar nolīgumu starp šīm valstīm un valstīm, kuru intereses viņi pārstāv.

II nodaļa: Īpaša aizsardzība

11. pants. Improvizētas novietnes

1. Ja bruņota konflikta laikā kāda augstā līgumslēdzēja puse neparedzētos apstākļos ir spiesta izveidot improvizētu novietni un vēlas, lai tai tiktu noteikta īpaša aizsardzība, tā nekavējoties paziņo par šo faktu šai pusei akreditētajam ģenerālkomisāram.

2. Ja ģenerālkomisārs uzskata, ka šādus pasākumus attaisno apstākļi un improvizētajā novietnē novietoto kultūras vērtību svarīgums, viņš var atļaut augstajai līgumslēdzējai pusei novietot uz šīs novietnes konvencijas 16. pantā noteikto īpašo atšķirības zīmi. Par šo lēmumu viņš uzreiz paziņo attiecīgo aizstāvošo valstu delegātiem, kuriem katrs 30 dienu laikā var likt šo zīmi nekavējoties noņemt.

3. Tiklīdz delegāti ir paiduši savu piekrišanu vai ir pagājis 30 dienu termiņš, un neviens no attiecīgajiem delegātiem nav cēlis iebildumus, un, ja pēc ģenerālkomisāra domām novietne atbilst konvencijas 8. panta prasībām, ģenerālkomisārs lūdz ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoru iekļaut novietni īpaši aizsargājamo kultūras vērtību reģistrā.

12. pants. Starptautiskais īpaši aizsargājamo

kultūras vērtību reģistrs

1. Tiek izveidots "Starptautiskais īpaši aizsargājamo kultūras vērtību reģistrs".

2. Šo reģistru uztur ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors. Viņš piegādā kopijas ANO ģenerālsekretāram un augstajām līgumslēdzējām pusēm.

3. Reģistru sadala iedaļās, katrai augstajai līgumslēdzējai pusei atvēlot vienu iedaļu. Katru iedaļu sadala trijos apakšpunktos, attiecīgi ar virsrakstiem: novietnes, pieminekļu centri un citas nekustamas kultūras vērtības. Ģenerāldirektors nosaka, kādas sīkākas ziņas iekļaujamās katrā iedaļā.

13. pants. Reģistrācijas pieprasījumi

1. Jebkura augstā līgumslēdzēja puse var ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram iesniegt pieteikumu, lūdzot iekļaut reģistrā noteiktas novietnes, pieminekļu centrus vai citas nekustamas kultūras vērtības, kas atrodas tās teritorijā. Šādā pieteikumā iekļauj šādu vērtību atrašanās vietas aprakstu un apliecina, ka šīs vērtības atbilst konvencijas 8. panta noteikumiem.

2. Okupācijas gadījumā šādu pieteikumu ir kompetenta iesniegt okupētāja valsts.

3. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors nekavējoties nosūta reģistrācijas pieteikumu kopijas katrai augstajai līgumslēdzējai pusei.

14. pants. Iebildumi

1. Jebkura augstā līgumslēdzēja puse var iesniegt ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektoram vēstuli, iebilstot pret kultūras vērtību reģistrāciju. Šāda vēstule viņam jāsaņem četru mēnešu laikā no reģistrācijas pieteikuma kopijas nosūtīšanas dienas.

2. Šādi iebilstot, jānorāda iemesli, kas izraisījuši iebildumus. Par pamatotiem uzskatāmi vienīgi šādi iemesli:

a. šīs vērtības nav kultūras vērtības;

b. šīs vērtības neatbilst konvencijas 8. panta noteikumiem.

3. Ģenerāldirektors nekavējoties nosūta vēstuli ar iebildumiem augstajām līgumslēdzējām pusēm. Vajadzības gadījumā viņš lūdz padomu Starptautiskajai pieminekļu, mākslas un vēstures pieminekļu un arheoloģisko izrakumu komitejai, kā arī jebkurai citai kompetentai organizācijai vai personai, ja viņš to uzskata par vajadzīgu.

4. Ģenerāldirektors vai augstā līgumslēdzēja puse, kas lūdz reģistrāciju, var nosūtīt augstajām līgumslēdzējām pusēm, kas cēlušas iebildumus, jebkādas prasības, ko tā uzskata par vajadzīgām, lai iebildumi tiktu atsaukti.

5. Ja kāda augstā līgumslēdzēja puse ir iesniegusi pieteikumu reģistrācijai miera laikā un iesaistās bruņotā konfliktā pirms kultūras vērtību iekļaušanas reģistrā, par attiecīgo kultūras vērtību atbildīgais ģenerāldirektors nekavējoties to provizoriski iekļauj reģistrā, līdz tiek apstiprināti iebildumi, kas var rasties, un atsaukti vai atcelti jau izvirzītie iebildumi.

6. Ja sešu mēnešu laikā, kopš saņemta vēstule ar iebildumiem, ģenerāldirektors nav saņēmis no augstās līgumslēdzējas puses, kura cēlusi iebildumus, paziņojumu, ka iebildumi tiek atsaukti, augstā līgumslēdzēja puse, kas pieteikusi reģistrāciju, saskaņā ar nākamajā punktā izklāstīto procedūru var prasīt lietas nodošanu šķīrējtiesai.

7. Šķīrējtiesas prasību nevar iesniegt, ja pagājis vairāk nekā viens gads, kopš ģenerāldirektors saņēmis vēstuli ar iebildumiem. Katra no abām strīdus pusēm ieceļ vienu arbitru. Kad pret reģistrācijas pieteikumu iesniegti vairākkārtīgi iebildumi, augstās līgumslēdzējas puses, kas iesniegušas iebildumus, kopīgi vienojoties, ieceļ vienu arbitru. Šie divi arbitri izvēlas galveno arbitru no starptautiskā saraksta, kas minēts šo noteikumu 1. pantā. Ja neizdodas kopīgi vienoties par šādiem arbitriem, puses lūdz Starptautiskās justīcijas tiesas priekšsēdētāju iecelt galveno arbitru, kas var arī nebūt no starptautiskā saraksta. Šādi izveidotais šķīrējtiesas tribunāls nosaka savu procesuālo kārtību. Šī tribunāla lēmumus nevar pārsūdzēt.

8. Katra augstā līgumslēdzēja puse jebkādas puses strīdus sakarā var paziņot, ka tā nevēlas izmantot iepriekšējā punktā noteikto arbitrāžas procedūru. Šādos gadījumos iebildumus par reģistrācijas pieteikumu iesniedz augsto līgumslēdzēju pušu ģenerāldirektoram. Iebildumus pieņem vienīgi tad, ja augstās līgumslēdzējas puses par tiem balsojušas ar divu trešdaļu balsu pārsvaru. Balsot var arī klāt neesot, izņemot gadījumus, kad ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors

uzskata, ka ir svarīgi sasaukt to valstu sapulci, kuru sasaukšanas pilnvaras noteiktas konvencijas 27. pantā. Ja ģenerāldirektors nolēm pieņemt balsošanu klāt neesot, viņš uzaicina augstās līgumslēdzējas puses iesniegt balsojumus aizīmogatās aploksnēs sešu mēnešu laikā kopš uzaicinājuma datuma.

15. pants. Reģistrācija

1. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors katru kultūras vērtību, par kuru iesniegts reģistrēšanas pieteikums, liek ievadīt reģistrā ar sērijas numuru, ja viņš 14. panta 1. punktā noteiktajā laikā nav saņēmis iebildumus.

2. Ja iesniegti iebildumi, neskarot 14. panta 5. punktu, ģenerāldirektors ievada kultūras vērtības reģistrā tikai tad, ja iebildumi atsaukti vai nav apstiprināti, ievērojot 14. panta 7. vai 8. punktā izklāstītās procedūras.

3. Ja izpildīti 11. panta 3. punkta nosacījumi, ģenerāldirektors kultūras vērtību iekļauj reģistrā pēc kultūras vērtību ģenerālkomisāra pieprasījuma.

4. Ģenerāldirektors nekavējoties nosūta apstiprinātu katra reģistra ieraksta kopiju ANO ģenerālsekretāram, augstajām līgumslēdzējām pusēm, kā arī, ja to pieprasa puse, kas iesniegusi reģistrācijas pieteikumu, citām konvencijas 30. un 32. pantā minētajām valstīm. Ieraksti stājas spēkā 30 dienas pēc šādu kopiju nosūtīšanas.

16. pants. Svītrocšana

1. ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ģenerāldirektors var likt svītrot jebkuras kultūras vērtības reģistrācijas ierakstu:

a. pēc tās augstās līgumslēdzējas puses pieprasījuma, kuras teritorijā atrodas minētā kultūras vērtība;

b. ja augstā līgumslēdzēja puse, kas pieprasījusi reģistrāciju, atteikusies no konvencijas, kā arī gadījumos, kad atteikšanās jau ir praktiski notikusi;

c. īpašā gadījumā, ko nosaka 14. panta 5. punkts, kad iebildumi apstiprināti, ievērojot 14. panta 7. vai 8. punktā izklāstītās procedūras.

2. Ģenerāldirektors nekavējoties nosūta ANO ģenerālsekretāram un visām valstīm, kas saņēmušas apstiprinātu reģistra ieraksta kopiju, apstiprinātu ieraksta svītrojuma kopiju. Ierakstu uzskata par svītrotu 30 dienas pēc šādu kopiju nosūtīšanas.

III nodaļa: Kultūras vērtību pārvadāšana

17. pants. Procedūra imunitātes iegūšanai

1. Konvencijas 12. panta 1. punktā minēto pieprasījumu adresē kultūras vērtību ģenerālkomisāram. Tajā min pieprasījuma iemeslus, konkretizē pārvietojamu vērtību aptuveno skaitu un nozīmīgumu, to pašreizējo atrašanās vietu, paredzēto atrašanās vietu, lietojamais transporta līdzekļus, maršrutu, pa kuru tie tiks pārvietoti, pārvešanas datumu, kā arī jebkādu citu attiecīgu informāciju.

2. Ja ģenerālkomisārs, veicot tādas konsultācijas, kādas viņš atzīst par piemērotām, uzskata, ka šāda pārvietošana ir pamatota, viņš konsultējas ar attiecīgajiem aizstāvošo valstu delegātiem par pasākumiem, kas ierosināti pārvietošanas veikšanai. Pēc šādas konsultācijas viņš nosūta konfliktējošajām pusēm, uz kurām attiecas šī pārvietošana, ziņojumu, iekļaujot tajā jebkādu derīgu informāciju.

3. Ģenerālkomisārs ieceļ vienu vai vairākus inspektorus, kas pārliecinās, ka tiek pārvietotas vienīgi pieprasījumā norādītās vērtības un ka tās pārvadā ar apstiprinātām metodēm un ar īpašo atšķirības zīmi. Inspektors vai inspektori pavadā kultūras vērtības līdz to galamērķim.

18. pants. Pārvadājumi uz ārzemēm

Kad pārvadājumi īpašā aizsardzībā tiek veikti uz kādas citas valsts teritoriju, tos veic ne tikai saskaņā ar konvencijas 12. pantu un šo noteikumu 17. pantu, bet arī ar šādiem papildu noteikumiem:

- a. kamēr kultūras vērtības atrodas citas valsts teritorijā, šī valsts ir to uzglabātājs un rūpējas par tām tāpat kā par līdzvērtīgām savas valsts kultūras vērtībām;
- b. uzglabātāja valsts atdod šīs vērtības tikai pēc konflikta beigām, turklāt tās atdod sešu mēnešu laikā, skaitot no dienas, kad tas pieprasīts;
- c. dažādu pārvešanas operāciju laikā, kā arī kamēr kultūras vērtības atrodas citas valsts teritorijā, tās nevar konfiscēt un nedz deponents, nedz uzglabātājs nedrīkst tās pārdot. Tomēr, ja tas vajadzīgs sakarā ar drošības apsvērumiem, uzglabātājs ar deponenta atļauju un saskaņā ar šai punktā izklāstītajiem noteikumiem var šīs vērtības pārvietot uz kādu trešo valsti;
- d. pieprasot īpašu aizsardzību, norāda, ka valsts, uz kuras teritoriju vērtības ir pārvietojamas, piekrīt šā punkta noteikumiem.

19. pants. Okupēta teritorija

Kad kāda augstā līgumslēdzēja puse, kura okupējusi citas augstās līgumslēdzējas puses teritoriju, pārved kultūras vērtības uz novietni, kas atrodas citā šīs teritorijas vietā, un nespēj ievērot procedūru, kas paredzēta noteikumu 17. pantā, tad šādu pārvešanu neuzskata par piesavināšanos konvencijas 4. panta nozīmē, ja kultūras vērtību ģenerālkomisārs, apspriedies ar par kultūras vērtībām atbildīgajām personām, rakstiski apstiprina, ka šādu pārvešanu liek veikt apstākļi.

IV nodaļa: Īpašā atšķirības zīme

20. pants. Atšķirības zīmes pielikšana

1. Īpašās atšķirības zīmes pielikšana un tās redzamības pakāpe ir katras augstās līgumslēdzējas puses kompetentu iestāžu ziņā. To var izvietot uz karogiem vai kā apsēju uz rokas, to var uzkrāsot uz priekšmeta vai attēlot jebkādā citā piemērotā formā.
2. Tomēr, neskarot jebkādas pilnīgākas marķēšanas iespējas, atšķirības zīmi bruņota konflikta gadījumā vai gadījumos, kas minēti konvencijas 12. un 13. pantā, ir jānovieto uz transporta līdzekļiem tā, ka tā dienas gaismā ir skaidri saskatāma no zemes un gaisa.

Atšķirības zīmei no zemes jābūt saskatāmai:

- a. regulāros intervālos, kas ir pietiekami, lai skaidri apzīmētu īpašā aizsardzībā esoša pieminekļu centra perimetru;
- b. pie citu īpašā aizsardzībā esošu nekustamu kultūras vērtību ieejas.

21. pants. Personu identifikācija

1. Personas, kas minētas konvencijas 17.panta 2.punkta b) un c) apakšpunktā, valkā rokas apsēju, uz kura ir īpašā atšķirības zīme, ko izdevušas un apzīmogojušas kompetentās iestādes.
2. Šādām personām ir īpaša personas apliecība, uz kuras ir īpašā atšķirības zīme. Uz šīs apliecības jābūt vismaz uzvārdam un vārdam (vārdiem), dzimšanas datumam, ieņemamajam amatam vai dienesta pakāpei, kā arī apliecības īpašnieka izpildāmajiem pienākumiem. Apliecībai jābūt ar īpašnieka fotogrāfiju, kā arī parakstu vai pirkstu nospiedumiem, vai abiem. Tajā jābūt dobspiedē iespiestam kompetento iestāžu zīmogam.

3. Katra no augstajām līgumslēdzējām pusēm, saskaņā ar šiem noteikumiem pievienoto paraugu, izgatavo savas personas apliecības. Augstās līgumslēdzējas puses pārsūta cita citai apliecību paraugus, ko tās lieto. Ja iespējams, personas apliecības jāizgatavo vismaz divos eksemplāros. Vienam eksemplāram jāatrodas pie izdevējas valsts.

4. Minētajām personām nedrīkst bez likumīga iemesla atņemt personas apliecību vai tiesības valkāt rokas apsēju.